

11 juni 2020
WF/MVE/2020.045

Betreft: Pandemiedreiging

Als Koepel Gepensioneerden, een organisatie die de belangen van 300.000 gepensioneerden vertegenwoordigt op het gebied van pensioenen, zorg en welzijn en koopkracht, maken wij ons zorgen over het ontbreken van voldoende aandacht voor de pandemische dreiging van infectieziekten.

Wij zijn van mening dat Nederland onvoldoende is voorbereid op de dreiging van infectieziekten van pandemische aard, op nationaal en op internationaal niveau.

De wereldwijde uitbraak van COVID-19 met grote sociale- en gezondheidsproblemen, noopte ook in ons land tot grootschalige maatregelen ter bestrijding van het virus. De pandemische dreiging maakt deel uit van onze nieuwe werkelijkheid.

Toegenomen globalisering, effecten van klimaatverandering, groei van de wereldbevolking, verstoring van ecosystemen met oversprong van ziekteverwekkers van dieren naar mensen, en de intensieve veehouderij, dragen hier aan bij.

De vraag is niet langer of, maar wanneer er weer een volgende pandemie komt. En die stopt niet bij de Nederlandse landgrens. Een mondiale aanpak is essentieel, echter hierbij heeft Nederland niet een duidelijke en zichtbare betrokkenheid.

Wat er aan vooraf ging

De Nederlandse regering heeft sinds de Ebola-uitbraak in West-Afrika in 2014 in drie opeenvolgende adviezen de raad gekregen de kennis en kunde over pandemieën te bundelen en internationale samenwerking te zoeken: het betreft een eigen evaluatie van Min BuZa (2016), het rapport van Instituut Clingendael (2017) en het rapport Global Health NL (2018). Clingendael spreekt van een "lappendeken" aan beleid, waarin een 'coherente strategie ontbreekt'. Het is 'lukraak', en 'kneedbaar' onder invloed van de modes van de dag. Een gezamenlijk Europees beleid ontbreekt.

In 2017 antwoordden de toenmalige minister van Buitenlandse Handel en ontwikkelingssamenwerking (Ploumen) en die van Volksgezondheid (Schipper) geen meerwaarde te zien in een overkoepelende gezondheidsstrategie. In 2018 verwees minister Sigrid Kaag in een kamerbrief naar het letterlijke antwoord van haar voorganger.

De situatie nu

Nederland heeft een uitstekend gezondheidszorgsysteem. Ondanks dat openbaarden zich ten gevolge van de huidige pandemie ernstige problemen met betrekking tot capaciteit in termen van mensen, middelen en kennis. Met zoals blijkt verstrekende gevolgen op medisch en sociaal gebied.

In het rapport “(Samen) leven is meer dan overleven” van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) wordt duidelijk belicht wat de crisis voor consequenties heeft voor met name de zwakkeren in de samenleving, waaronder ouderen. De RVS pleit voor het verbreden van de blik op de crisis zodat politiek en beleid datgene kunnen afwegen wat goed en gezond is voor de samenleving (ref 4). De RVS beschrijft wat bij de bestrijding van de crisis onderbelicht is gebleven.

Wat in het hele discours echter onvoldoende belicht wordt, is wat de gevolgen zijn van de aanhoudende pandemische dreiging van infectieziekten en aanpak van de Nederlandse thans en de aanpak gericht op de nabije toekomst.

Het vervolg

Ongetwijfeld volgt op de COVID-crisis een uitgebreide evaluatie waarin de capaciteitsproblemen in de zorg in de breedte uitgebreid aan de orde zullen komen, naast alle sociaaleconomische aspecten. Van belang is dat bij de bescherming van gezondheidsdreiging van buitenaf, deze niet gereduceerd wordt tot de gezondheidssituatie in eigen land, omdat een herhaling van zetten mogelijk is.

De zwakkeren in de samenleving, waaronder de in aantal toenemende ouderen, verdienen deze bescherming in een toekomst waarin de pandemische dreiging toenemend reëel is.

Als Koepel Gepensioneerden vinden wij dat:

- Er voortdurende aandacht voor planvorming en logistieke voorbereiding voor de bestrijding van infectieziekten met pandemische dreiging moet zijn;
- Er een integrale aanpak van gezondheidszorg en gezondheidsbescherming bij pandemieën moet komen, met een interdepartementale synergie;
- Nederland een actieve rol moet hebben bij de signalering en bestrijding van infectieziekten zoals vastgelegd in de International Health Regulations/WHO.

Met vriendelijke groet,

Koepel Gepensioneerden

Leo Bisschops
Voorzitter Commissie Zorg, Welzijn en Wonen

**Mocht u nadere informatie wensen dan kunt u contact opnemen met
Wim Frankenmolen, 06 - 24331017**

Referten:

1. *RIVM rapport 330001001: Infectieziekten en Veiligheid; toekomstige uitdagingen voor maatschappij en beleid;*
2. *Global Health NL 2018, auteur G. Steenbergen (Min BuZa) i.o.v. VWS/IZ;*
3. *WHO: Global Influenza Strategy 2019-2030;*
4. *Rapport Raad voor Volksgezondheid en Samenleving: (Samen)leven is meer dan overleven, publicatie 2020-04;*
5. *Instituut Clingendael: Why the Netherlands should step up its ambitions on global health, Mei 2017.*